

Priekšnoteikumi publisku personu komercdarbībai un konkurences neitralitātes riski

Konkurences padome

Zane Leite

Konkurences veicināšanas nodaļas juriskonsulte

2021. gada 16. jūnijā

Priekšnoteikumi publiskas personas komercdarbībai

(Valsts pārvaldes iekārtas likuma 88.panta pirmā daļa)

Kad drīkst?

Tirgus nepilnības novēršana

Ir pieprasījums pēc precēm/pakalpojumiem, bet **nav komersantu**, kas to var nodrošināt

Ir komersanti, bet **apgrūtināta preču/pakalpojumu saņemšana**

Stratēģiski svarīgu preču/pakalpojumu nodrošināšana

Ar konkrēto jēdzienu saprotamas preces vai pakalpojumi, kas skar ievērojamu sabiedrības daļu un kuru kvalitāte un kvantitāte ir svarīga tautsaimniecības nozaru funkcionēšanai.

Stratēģiski svarīgu īpašumu apsaimniekošana

Sabiedriski nozīmīgi nekustamie īpašumi, valsts ierobežotais resurss (infrastruktūras objekti), ģeogrāfiskās vietas – dabas parki, rezervāti, dabas resursi utt.

Kapitālsabiedrības darbība: pieslēgumu centralizētajiem ūdenssaimniecības tīkliem projektēšana un izbūve

Pirmšķietami **nav saskatāma** atbilstība VPIL 88.panta pirmās daļas priekšnoteikumiem!

Konsultācijas ar NVO
(privātajiem komersantiem)
un tirgus izpēte

1

Ja nav tirgus nepilnība, publisku
personu kapitālsabiedrībām jāatturas
no šādu pakalpojumu sniegšanas

2

Situācija pašvaldībās var būt atšķirīga, iespējama tirgus nepilnība

Kapitālsabiedrības darbība: pieslēgumu centralizētajiem ūdenssaimniecības tīkliem projektēšana un izbūve

KP vērtējumā, lai nodrošinātu Direktīvas 91/271/EEC prasību izpildi un sasniegtu Eiropas Savienības Kohēzijas fonda līdzfinansētajos projektos noteiktos radītājus, t.sk. pieslēgto iedzīvotāju skaitu, ņemot vērā projektu izpildes termiņus, publisku personu kapitālsabiedrību (terminēta) darbība pieslēgumu projektēšanā un izbūvē **varētu būt pieļaujama un var būt objektīvi attaisnojama:**

ja pieslēgumu projektēšana un izbūve notiek tikai teritorijās, kurās tiek realizēti projekti;

1

ja ir konstatēta tirgus nepilnība, piemēram, citi tirgus dalībnieki nav ieinteresēti darbu veikšanā.

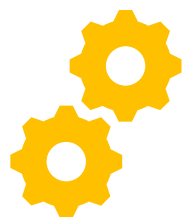
2

Citos gadījumos (kas nav saistīti ar ES projektu īstenošanu) - **pašvaldībām jāveicina privāto komersantu iesaiste** un pašvaldību kapitālsabiedrībām jāatturas no šādu pakalpojumu sniegšanas privātpersonām, ja to spēj nodrošināt privātais sektors!

Konkurences neitralitāte

(Konkurences likuma 14.¹ pants)

Konkurences neitralitāte – visām kapitālsabiedrībām (publiskām un privātām) jādarbojas vienlīdzīgas konkurences apstākļos

Nenoslēgts aizliegto darbību saraksts!

Tiešās pārvaldes un pastarpinātās pārvaldes iestādei, kā arī kapitālsabiedrībai, kurā publiskai personai ir izšķiroša ietekme, aizliegts ar savu darbību kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci, **kas var izpausties arī kā:**

1. Tirgus **dalībnieku diskriminācija**, radot atšķirīgus konkurences apstākļus.
2. **Priekšrocību radīšana kapitālsabiedrībai**, kurā publiskai personai ir tieša vai netieša līdzdalība.
3. Darbības, kuru dēļ cits **tirgus dalībnieks ir spiests atstāt kādu konkrēto tirgu** vai tiek apgrūtināta potenciāla tirgus dalībnieka iekļūšana vai darbība tirgū.

Lēmums par pārkāpuma konstatēšanu

Pārrunas

Tiesiskais pienākums

kapitālsabiedrībai veikt konkrētu darbību vai mainīt konkrētu darbību, lai novērstu konkurences kavēšanu

Naudas sods

kapitālsabiedrībai līdz 3 % no apgrozījuma vai vismaz 250 eiro

Konkurences neitralitātes vadlinijas

<https://ej.uz/NeitralitatesVadlinijas>

Pašvaldības (tās kapitālsabiedrības) nodrošināts process VS. iepirkums/privātpersonas izvēlēts pakalpojumu sniedzējs

Pakalpojuma sniedzēja **noteikšana pašvaldības saistošajos noteikumos** – vērtējama kā priekšrocību radīšana savai kapitālsabiedrībai

Iespējamais izņēmums: 100% pašvaldības līdzfinansējums + tirgus nepilnība?

Padziļināti **jāvērtē termiņu un izmaksu atšķirības** pieslēgumu izbūves gadījumos, kad procesu nodrošina pašvaldība (tās kapitālsabiedrība) vai tiktu veikts iepirkums/ pakalpojuma sniedzēju izvēlētos pati privātpersona

Vai šādas termiņu/ izmaksu (t.sk. pašvaldības kapitālsabiedrības nodrošināta bezmaksas projektu izstrādes nodrošināšana) atšķirības ir pamatotas?
Vai nav vērtējami kā konkurences neitralitātes riski?

Konkurences padome

Brīvības iela 55
tālr. 67282865
pasts@kp.gov.lv

www.kp.gov.lv

Konkurences padome

